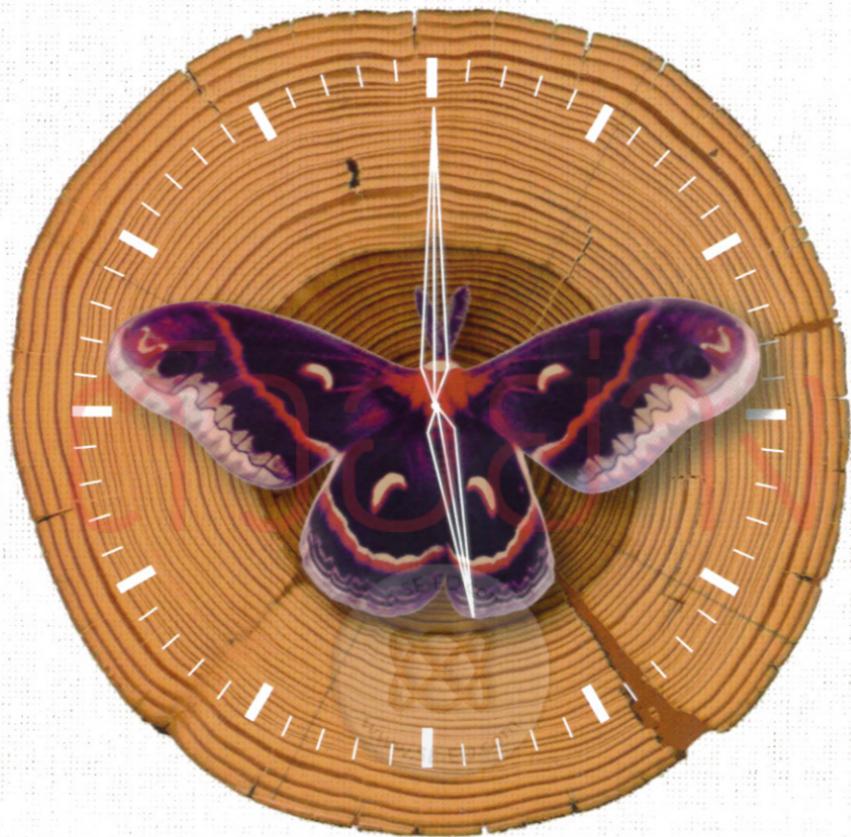

กว่าจะพบเห็นแสงสว่างจากม่านฟ้า
“มนุษย์” จำต้องทำลายสิ่งทรงคุณค่าเพื่อความอยู่รอดอย่างนั้นหรือ...

คืนที่ทนทุกข์ กับ เช้าที่มาถึง

ปานศักดิ์ นาแสง

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง

คืนที่ทนทุกข์

กับ

เช้าที่มาดัง

ปานดักดี นานาแสง

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน ๒๕๕๕

คืนที่ทนทุกข์กับเช้าที่มาถึง • ปานศักดิ์ นาแสง

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, ธันวาคม ๒๕๕๕

ราคา ๑๔๕ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ปานศักดิ์ นาแสง. คืนที่ทนทุกข์กับเช้าที่มาถึง. กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๕๕.

๑๗๖ หน้า. ภาพประกอบ. ๑. เรื่องสั้น 1. ชื่อเรื่อง

ISBN 978 - 974 - 02 - 1049 - 8

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คคณาท, สุพจน์ แจ่งเร็ว, สุชาติ ศรีสวรรณ, จุฬาลักษณ์ ภูเกิด,
ปิยชนัน สุทธิทรัพย์, ไพรัตน์ พงศ์พานิชย์, ศิริพงษ์ วิทยวิโรจน์, นงนุช สิงหเดชะ

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : กิตติวรรณ เทังวิเศษ • รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์
บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ บุณปาน • หัวหน้ากองบรรณาธิการ : สุกชัย สุชาติสุธารธรรม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : โมน สวัสดิ์ศรี • พิสูจน์อักษร : เมตตา จันทร์หอม
คอมพิวเตอร์กราฟิก : อัสรี เสนีวรรณค์ • ศิลปกรรม-ออกแบบปก : ธนพล ไชยช้วย
ประชาสัมพันธ์ : ตังฤดี ศรีโพธิ์

สำนักพิมพ์มติชน

www.matchonbook.com

บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๒๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๕๔๑๔

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองพิมพ์ดี บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๔๐๐-๒๔๐๒

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด ๒๗/๑ หมู่ ๕ ถนนสุขาประชาสรรค์ ๒ ตำบลบางพูด

อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๔-๒๑๓๓, ๐-๒๕๔๒-๐๕๙๖ โทรสาร ๐-๒๕๔๒-๐๕๙๙

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๐-๓๓๕๓ โทรสาร ๐-๒๕๙๑-๙๐๑๒

Matchon Publishing House a division of Matchon Public Co.,Ltd.

12 Tetsabannaruean Rd, Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

หนังสือเล่มนี้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่โอนลิขสิทธิ์แล้ว

เพื่อปกป้องลิขสิทธิ์ สดภาพโลกร้อน และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้อ่าน

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	๖
คำนิยม	๙
ประโยชน์บอกเล่าที่สอง	๑๓
คำอุทิศ	๑๖

ต้นไม้ในชื่อจันทร์	๑๙
คืนที่ทนทุกข์กับเช้าที่มาถึง	๔๓
ต้นไม้บนแผ่นดิน	๕๙
มหรสพในพื้นที่ว่างเปล่า	๘๑
ข้างในและข้างนอก	๙๗
วิญญานของชายดื้อรั้นผู้มีสันดานประจำตัว	๑๑๕
ชายผู้โดดเดี่ยวในเสื้อผ้าของตัวเอง	๑๓๑
คนในป่า	๑๔๗
ขาไม้	๑๖๑
เกี่ยวกับผู้เขียน	๑๗๕

คำนำสำนักพิมพ์

ตัวอย่าง

สิ่งที่มนุษย์ทะยานอยากมากกว่าการดำรงอยู่ก็คือความก้าวหน้า ยิ่งเมื่อสังคมยุคใหม่บีบเค้นให้ต้องดิ้นรนเพื่อรับใช้เป้าหมายของการพัฒนาซึ่งถูกแอบอ้างด้วยเหตุผลด้านความเหนือกว่าและความศิวิไลซ์ มองข้ามสัจธรรมและความสำคัญของธรรมชาติโดยต้องใช้เวลาเติบโต

กว่าจะนึกถึงคุณค่าของรากเหง้าเก่าแก่ ก็สายเกินกว่าจะหวนคืน

ด้วยเหตุและผลเดียวกัน แก่นประเพณีจากงานวรรณกรรมของ “ปานศักดิ์ นาแสง” ภายใต้รวมเรื่องสั้น *คืนที่ทนทุกข์กับเช้าที่มาถึง* จึงสะท้อนคุณค่าของสิ่งที่สร้างจากมรดกทางจิตสำนึก อันเป็นประเพณีที่เหมาะสมแก่การอนุรักษ์ ทั้งสิ่งที่มอบ

คุณค่ากับโลกโดยตรงอย่างต้นหมากรากไม้ ไล่เรียงถึงความงดงามที่บ่มเพาะจากจิตใจ การสืบสานทางวัฒนธรรมเพื่อต่อกรความแปรปรวนของดินฟ้า ความแปรปรวนของอารยะ เชื่อมโยงถึงความแปรปรวนในใจคน

ตัวอย่างเช่นเรื่องสั้น “ต้นไม้ในชื่อจันทร์” และ “ต้นไม้บนแผ่นดิน” กล่าวถึงการรुकืบของสิ่งแปลกปลอม การตัดถนนเพื่อเสริมส่งคำบัญชาจากผู้มีอำนาจ การรुकืบของกิเลสซึ่งผลักดันให้ต้องทำร้ายแม้กระทั่งห้วงกมารดา ทอดทิ้งสิ่งดีงามโดยไม่ยั้งคิด คู่ขนานไปกับเรื่องสั้น “วิญญาณของชายดีอีร์นผู้มีสันดานประจำตัว” กล่าวถึงความสำคัญของต้นตาลซึ่งเปรียบได้กับชีวิตที่เปี่ยมการรอคอยอย่างมีความหวัง อันเป็นหนทางเดียวกับการก่อรูปความฝันให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของอนาคต ส่วนเรื่องสั้น “มหรสพในพื้นที่ว่างเปล่า” กล่าวถึงการต่อสู้ของคนที่ใช้การดำรงอยู่ของประเพณีเป็นเครื่องมือร้องขอความเป็นธรรมจากธรรมชาติ สะท้อนความแร้นแค้นในชนบทท่ามกลางการรुकืบของยุคสมัย

ในขณะที่เรื่องสั้น “ขาไม้” และ “ชายผู้โดดเดี่ยวในเสื้อผ้าของตัวเอง” กล่าวถึงการดิ้นรนของปัจเจกที่ต่อสู้กับกิเลสภายใน ไม่แก้ง้อความเปลี่ยนแปลงจากแวดล้อมและความเห็นผู้อื่น

ถึงแม้รวมเรื่องสั้นของ “ปานศักดิ์ นาแสวง” เล่มนี้ จะคล้ายวาทกรรมซ้ำซาก ทว่าสิ่งเหล่านั้นก็ยงวนเวียนอยู่ในสังคมภายใต้ซอกหลืบที่ถูกละเลยในการค้นหาความหมายรวมเรื่องสั้น คินที่ทนทุกข์กับเช้าที่มาถึง จึงบังเกิดจากความ

ตั้งใจที่จะเล่าเรื่องอย่างเข้มข้น ดุดัน แฝงเอกลักษณ์การใช้
ภาษาที่แปลกต่าง นำเสนอความขัดแย้งของทุกเรื่องราวได้
อย่างมีชั้นเชิง

สมกับเป็นการสะท้อนความหมายในการดำรงอยู่ของ
มนุษย์

สำนักพิมพ์มติชน

ตัวอย่าง

คำนิยม

ตัวอย่าง

มีคนในโลกใบนี้สักกี่คน ก็คู่ ที่ไม่เคยเห็นหน้าค่าตากัน
จริงๆ ไม่เคยพูดคุยชนิดเอื้อมมือถึงได้ (โดยไม่ผ่านสื่อใดๆ
ทั้งสิ้น) ไม่ได้เป็นญาติพี่น้องร่วมสายโลหิต ไม่ได้เป็นตาราคน
เด่นคนดังกับแฟนคลับ แล้วจะรู้สึกผูกพันสนิทชิดเชื้อนับที่
นับน้องกันได้อย่างแท้จริง

ผมรู้ว่ามีแน่--ผมกับนักเขียนหนุ่มผมยาวสลวยมาดเข้ม
นาม "ปานศักดิ์ หาแสง" ละที่เป็นอย่างนั้น...

ผมเป็นอดีตครู อยู่อีสานริมโขง ผมสั้นเกรียนติดหนังหัว
เขาเป็นอดีตป่าไม้ อยู่ภาคกลางริมน้ำป่าสัก ผมยาว
เลื้อยลามเกือบกลางหลัง

ทว่าเราต่างก็เป็นนักเขียนเหมือนกัน ชอบอ่านวรรณกรรมแปลกๆ ชอบต้นไม้ และชอบความเงิบสันโดษคล้ายๆ กัน

เชื่อหรือไม่ว่า--ผมแค่เคยเห็นรูปถ่ายของเขาในหนังสือครั้งแรกเขาโทรศัพท์มาขอวารสาร “ไทบ้าน” ที่ผมทำกับมิตรสหายที่อุบลราชธานี จากนั้นก็เขียนจดหมายหรือโทรศัพท์พูดคุยถามไถ่สารทุกข์สุกดิบ เดือนละหนังสือหน่ออันงานเขียนของกันในห้องหนังสือหรือนิตยสารเพียงเท่านี้ผมก็นับเขาเป็นมิตรสหาย เป็นห้องนุ่นที่ไว้วางใจได้ เป็นเพื่อนตายบนถนนสายวรรณกรรม ซึ่งในชีวิตผมนั้น เมื่อนับอย่างถ้วนทั่วแล้วก็มีไม่เกินจำนวนนิ้วมือของตน

...ผมถูกอกถูกใจเขาตรงไหนหรือ จึงกล้าประกาศว่า--เขาเป็นมนุษย์สายพันธุ์เดียวกัน

เขาลาออกจากราชการอย่างไม่ไยดี เพื่อก้าวเดินบนถนนวรรณกรรมอย่างที่เคยคิดฝันตั้งแต่ยังนั่งขาสั้นเรียนชั้นมัธยม ตะลุ่มอ่านหนังสือหนักๆ ยากๆ โดยเฉพาะงานเขียนนอกกระแสและกระแสสำนึก ที่ชื่นชอบเป็นพิเศษคืองานเขียนของ “ฟรานซ์ คาฟคา” กับ “บรูโน ชูลซ์”

ยืนหยัดมั่นคงในแนวทางเขียนของตน ซึ่งเป็นการสนทนาภายในหรือเดินทางข้างใน (เป็นแนวทางเขียนที่ยังไร้พื้นที่ในอาณาจักรวรรณกรรมไทยมาแต่ไหนแต่ไร) กระทั่งกล้าจะปฏิเสธคำร้องขอของสำนักพิมพ์ที่จะให้แก้ไขงานเขียนให้อ่านง่ายขึ้น อ่านเข้าใจได้ อย่างไม่มีไยดี

...เขาจึงเป็นนักเขียนที่จริงจังและซื่อสัตย์กับผลงานของตนเองที่สุดคนหนึ่ง

แม้จะผ่านการผ่าตัดหัวใจมา ทว่ายังมุ่งมั่นทำงานเขียนจนได้ชื่อว่าเป็นนักเขียนที่ขยันสร้างงานลำดับต้นๆ ของประเทศนั้นเพราะเขาใช้การเขียนวรรณกรรมเพื่อเยียวยาอาการป่วยไข้ ความปิติที่เกิดในชั่วขณะเขียนหนังสือได้ตั้งใจ ดุจยาวิเศษที่ช่วยเยียวยาให้หัวใจเขาแข็งแรงและยืนยาว กระทั่งล่าสุดแพทย์ผู้เป็นเจ้าของไข้ยังกล่าวอย่างประหลาดใจว่า--หัวใจข้างในทรุดโทรมถึงเพียงนี้ คุณยืนหยัดอยู่เหมือนไม่เป็นอะไรมาได้อย่างไร

แหละตั้งปณิธานว่าจะเขียนหนังสือต่อไปตราบนานหลายที่สุดท้าย...

พร้อมทั้งยืนหยัดและยืนยันว่า รากฐานของการเขียนคือการอ่าน--ยิ่งเขียนมากยิ่งต้องอ่านมากขึ้น ไม่เฉพาะวรรณกรรมทุกแนว แต่ต้องอ่านลึกไปทุกศาสตร์ทุกสรรพความรู้ในโลก

นี่แหละที่ผมรู้จักเขา และยอมรับนับถือกันและกัน ต่อแต่นี้...ผู้อ่านทุกท่านจะต้องก้าวเดินเพียงลำพัง โดยลืมเรื่องราวที่ผมกล่าวมาแต่ต้นนั้นเสีย แล้วก้าวเดินไปทักทายทำความคุ้นเคยและเรียนรู้ตัวตนของเขา ผ่านงานเขียนทั้งหมดทั้งมวลในงานเขียนเล่มนี้

ผมเชื่อมั่นว่า--เมื่อตัวอักษรตอนจบในหน้าสุดท้ายผ่านตา
นักอ่านไป ท่านจะยอมรับเขาเป็นมิตรสหายอย่างสนิทใจได้
อย่างแน่นอน

มาโนช พรหมสิงห์
ฤดูฝน ปี ๒๕๕๕
บ้านสวน อุบลราชธานี

ตัวอย่าง

ประโยคบอกเล่าที่สอง

ตัวอย่าง

ฉันเริ่มรู้จักวรรณกรรมพร้อม ๆ กับการมีความรักครั้งแรก เรานัดเจอกันในร้านหนังสือแห่งหนึ่ง ฉันหยิบหนังสือจากชั้นเล่มแล้วเล่มเล่าเปิดอ่านไปที่ละหน้า เพื่อที่จะเดินทางไปสู่ข้างใน ฉันส่งสายตาบ่งบอก พร้อมยื่นหนังสือให้อ่าน เพื่อเป็นการเริ่มต้นสนทนาในครั้งต่อไป ฉันอ่านหนังสือพร้อมเตรียมเรื่องเล่า จะได้มีเรื่องในการพูดคุยกัน เราเขียนบันทึกถึงกัน เป็นการบอกเล่าเรื่องราวของตนเองให้อีกฝ่ายได้รับรู้และเข้าใจ ฉันสื่อสารด้วยการเขียนจดหมาย รวมถึงการอ่านมากกว่าการใช้คำพูด และ “การเขียน” นั้นเองทำให้ฉันได้เรียนรู้และรู้จักซึ่งกันและกันมากขึ้น จนพัฒนาจากเพื่อนที่รู้จักมาเป็นคนที่รู้ใจ “การเขียน” ได้ถ่ายทอดความรู้สึกอะไรได้มากมาย ลึกซึ้ง และจริงใจ ทุกตัวอักษรถูกกลั่นกรอง เรียบเรียง ถักร้อย

ถ้อยคำมาจากความรู้สึกที่แท้จริง ฉันหลงระเรีงกระโดดโลดแล่น
ลงไปในงานเขียนโดยไม่รู้ตัวและมีความสุขที่ได้อ่าน ได้เป็น
ส่วนหนึ่งในสิ่งที่รัก พร้อมกับซึมซับความรู้สึก เรียนรู้การใช้
ชีวิตให้มีความสุขในสิ่งที่ตัวเองรัก และทำในสิ่งที่ตัวเองใฝ่ฝัน

ฉันใช้ชีวิตแต่ละวันกับการอ่านและการเขียน ฉันมี
ความสุขทุกครั้งที่จับปากกาจรดลงบนกระดาษอันว่างเปล่า
ตัวหนังสือวิ่งกระจายเป็นทิวแถว หนาแน่นอยู่บนหน้ากระดาษ
ฉันแอบเห็นรอยยิ้มในดวงตาของตัวเองซึ่งถูกปลุกเสกขึ้นมา
ฉันชอบพูดถึงเรื่องวรรณกรรม และมีความสุขกับการได้อยู่กับ
บ้าน ทำงานบ้าน ดูแล บัดกวาด เช็ดถู หยิบจับหนังสือออกมา
ลูบคลำ เปิดเล่มโน้น จับเล่มนี้ จัดเรียงวางตามประเภท บาง
ครั้งได้ยินเสียงหัวเราะจากปากของตัวเองซึ่งบ่งบอกความ
รู้สึกที่เป็นสุขอย่างเต็มเปี่ยม เมื่อโผล่พ้นบานประตูคูใหญ่
ของบ้าน ฉันได้อยู่ท่ามกลางธรรมชาติรอบๆ บริเวณบ้าน ต้นไม้
หลากชนิดชูดอก แตกช่อใบอ่อนให้ชื่นชม ฉันมีความสุขที่ได้
ดูแลรดน้ำ ปลูกใบเหี่ยวเฉาทำให้พุ่มใบส่งงามดั่งเดิม สิ่งมี
ชีวิตที่อยู่รอบบ้านส่งเสียงทักทายกันระงม ทั้งกระรอก นก
เขียด ปาด คางคก จิ้งหรีด ที่สำคัญเจ้าแมวสัตว์เลี้ยงที่ช่าง
ประจบ ฉันได้พูดคุยกับมันอย่างคุ้นเคย ใช้เวลาทุกนาทีอย่าง
มีค่า ถึงแม้ในบางครั้งก็จิวตบระจำวันอาจซ้ำซากจำเจ
นาฬิกาชีวิตของฉันเดินหน้าไปอย่างช้าๆ บางเวลาโรคภัยมา
รุมเร้าก่อวนให้เกิดความระคายเคืองในความรู้สึก เจ็บแปลบ
ที่หัวใจ ฉันก็มีอาจท้อถอยในชะตาชีวิตตัวเอง ในบางครั้งยัง

อดตั้งคำถามให้ตัวเองไม่ได้ ใกล้ถึงเวลาแล้วหรือ? ฉันควรใช้เวลาที่เหลืออยู่ให้คุ้มค่าที่สุดที่คนธรรมดาคนหนึ่งทำได้

ฉันอยู่ในอ้อมกอดของเรื่องเล่า ถึงจะอ่อนแรง เหนื่อยล้า ก็ยังคงแข็งขึ้นฝืนทน เพราะฉันมีความสุขกับการแต่งเติมตัวอักษรด้วยประสบการณ์จริงและจินตนาการ ได้มีโอกาสถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ให้ผู้คนได้รับรู้ ตัวละครและเรื่องเล่าอยู่ในศิรัระเพื่อรอคอยปรากฏตัวบนกระดาษ ขณะเวลาของหัวใจเริ่มเดินทางถอยหลัง เมื่อเวลาหยุดเดินฉันจะหลับตาลงอย่างมีความสุข มันจะไม่เจ็บไม่ปวดอีก ปล่อยวางทุกสิ่งทุกอย่างออกจากมือแบหวาง

ด้วยมิตรภาพ

ปานศักดิ์ นาสรวง

ลพบุรี ๒๕ กันยายน ๒๕๕๕

อุทิศความดีงามของหนังสือให้แต่...

สุชาติ สวัสดิ์ศรี
มานิช พรหมสิงห์
นิรันดร์ศักดิ์ บุญจันทร์

